2. Ders

İLK MUHATAPLAR NEDEN KUR'ÂN'A İMAN ETMEDİLER?

Sahâbe demek ne demektir?

1. Beşeriyetlerin İzharı

2. Zaafiyetlerin Islahı

3. Kabiliyetlerin İnşası

4. Mesuliyetlerin İdraki

5. Rehberiyetlerin İhyası

İlk Muhataplar Kimlerdir?

1. Müşrikler

2. Hanifler

3. Sabiiler

4. Yahudiler

5. Hıristiyanlar

6. Mecusiler

Kur'ân bunların hepsinin kendisine karşı nasıl tavır takındıklarına dair izahlarda bulunur…

Hz. Peygamber'in ilk muhatapları olan Mekkelilerle mücadelesini anlatan Kur'ân'da tam 239 ayet vardır.

Bu ayetler şunlardır:

En’am Sûresi, 6/19, 46, 47, 56-58, 65-67, 135

Enfâl Sûresi, 8/30-34

Yûnus Sûresi, 10/41

Hûd Sûresi, 11/25-35

Yûsuf Sûresi, 12/108

Ra’d Sûresi, 13/6, 43

Hicr Sûresi, 15/6-8, 88-99

İsrâ Sûresi, 17/47,48, 76,77

Meryem Sûresi, 19/77-80

Enbiyâ Sûresi, 21/1-6, 36, 45

Mü'minûn Sûresi, 23/68-74, 81-83

Furkân Sûresi, 25/4-6, 40-42, 52

Şuarâ Sûresi, 26/3-6

Kasas Sûresi, 28/47-51, 57

Sebe Sûresi, 34/7-9, 31, 43-49

Fâtır Sûresi, 35/42-44

Sâffât Sûresi, 37/35-40, 167-170

Sâd Sûresi, 38/1-11

Zümer Sûresi, 39/64-67

Fussilet Sûresi, 41/26, 41, 42, 52

Şûrâ Sûresi, 42/15, 24

Zuhruf Sûresi, 43/5-10, 29-32, 57-60, 78-80, 83, 88-89

Câsiye Sûresi, 45/19

Ahkaf Sûresi, 46/7, 11

Kâf Sûresi, 50/1-3, 45

Zâriyât Sûresi, 51/7-11, 52-55

Tûr Sûresi, 52/29-49

Necm Sûresi, 53/33-37

Kamer Sûresi, 54/1-5

Kalem Sûresi, 68/8-16, 46, 51

Meâric Sûresi, 70/36-42

Cin Sûresi, 72/19-23

Târık Sûresi, 86/15-17

Alak Sûresi, 96/9, 10; 14-19

Kureyş Sûresi, 106/1-4

Kâfirûn Sûresi, 109/1-4

Kur'ân-ı Kerim'de geçen bu ayetleri bir tasnife tabi tutarsak, ilk muhatapların neden Kur'ân'a iman etmedikleri konusunda şu neticeleri elde ederiz:

1. Asabiyet

2. Menfaat

3. Hased

4. Kibir

5. Korku

6. Şüphe

7. Atalara Sadakat

8. Gaflet

1. Asabiyet:

“Andolsun ki Nuh’u kavmine gönderdik. Onlara dedi ki: ‘Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım. Allah’tan başkasına kulluk etmeyin. Doğrusu ben hakkınızda acıklı bir günün azabından korkuyorum.’ Kavminden ileri gelen kâfirler dediler ki: ‘Biz seni bizim gibi bir insan olarak görüyoruz ve sana bizim basit görüşlü ayak takımımızdan başkasının uyduğunu da görmüyoruz. Sizin bize karşı bir üstünlüğünüz de söz konusu değildir. Bilakis biz sizi yalancı sanıyoruz.’ Nuh dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbimden gelen apaçık bir delil üzerinde isem ve O bana kendi katından bir rahmet vermiş de, bu sizin gözlerinizden gizli bırakılmış ise buna ne dersiniz? Hoşlanmadığınız halde, biz sizi ona zorlayacak mıyız?”

"Ey kavmim! Buna karşılık olarak sizden hiçbir mal istemiyorum. Benim ücretim ancak Allah’a aittir. Ben iman edenleri yanımdan kovacak değilim. Çünkü onlar Rableriyle mülâki olacaklardır. Fakat ben sizi cahillik eden bir topluluk olarak görüyorum.” (Hûd Sûresi, 25-30)

Utbe b. Rebia örneği…

2. Menfaat:

“Ama insan, Rabbi kendisini deneyip kerem eder ve nimet verirse ‘Rabbim beni şerefli kıldı.’ der. Ama onu denemek üzere rızkını daraltırsa ‘Rabbim beni fakir düşürdü.’ der.” (Fecr Sûresi, 15- 16)

Ümeyye b. Halef örneği…

3. Hased:

"Ve dediler ki: Bu Kur'an iki şehirden bir büyük adama indirilse olmaz mıydı? Rabbinin rahmetini onlar mı paylaştırıyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iş gördürmeleri için kimini ötekine derecelerle üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdikleri şeylerden daha hayırlıdır." (Zuhruf Sûresi, 43/31, 32)

İki şehir: Mekke-Taif

Bir büyük adam kim?

Ümeyye b. Ebî's-Salt

Urve b. Mes'ûd es-Sakafî

Ebû Cehil

Velid b. Muğire

Ebû Cehil örneği...

4. Kibir

"Kendilerine bir uyarıcı (peygamber) gelirse, herhangi bir milletten daha çok doğru yolda olacaklarına dair bütün güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi. Fakat onlara uyarıcı (Muhammed) gelince, bu, onların haktan uzaklaşmalarından başka bir şeyi arttırmadı. Çünkü onlar yeryüzünde büyüklük taslıyor ve kötü tuzaklar kuruyorlardı. Hâlbuki kişi kazdığı kuyuya kendi düşer. Onlar öncekilerin kanunundan (onlara uygulanandan) başkasını mı bekliyorlar? Allah'ın kanununda asla bir değişme bulamazsın, Allah'ın kanununda kesinlikle bir sapma da bulamazsın." (Fatır Sûresi, 35/42, 43)

Ümeyye b. Ebî's-Salt örneği…

5. Korku:

"Biz seninle beraber doğru yola uyarsak, yurdumuzdan atılırız! dediler. Biz onları, kendi katımızdan bir rızık olarak her şeyin ürünlerinin toplanıp getirildiği, güvenli, dokunulmaz bir yere (Mekke-i Mükerreme'ye) yerleştirmedik mi? Fakat onların çoğu bilmezler." (Kasas Sûresi, 28/57)

Ukbe b. Ebi Muayt örneği…

6. Şüphe:

"Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğu zaman demişlerdi ki: Bu, sizi babalarınızın taptığı (putlardan) çevirmek isteyen bir adamdan başkası değildir. Ve yine bu (Kur'ân) da uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değildir, dediler. Hak kendilerine geldiğinde onu inkâr edenler de: Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir, dediler." (Sebe Sûresi, 34/43)

Nadr b. Haris örneği…

7. Atalara Sadakat

"İnkâr edenler, iman edenler hakkında dediler ki: 'Bu iş bir hayır olsaydı, onlar bizi geçemezlerdi.' Fakat onlar bununla doğru yola girmek arzusunda olmadıkları için: 'Bu eski bir yalandır!' diyecekler." (Ahkâf Sûresi, 46/12)

"Onlara Allah'ın indirdiğine uyun dendiğinde: 'Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız!' derler. Ya şeytan, onları alevli ateşin azabına çağırıyor idiyse!" (Lokman Sûresi, 31/21)

Âs b. Vail örneği…

8. Gaflet

"İnsanların hesaba çekilecekleri (gün) yaklaştı. Hal böyle iken onlar, gaflet içinde yüz çevirdiler. Rablerinden kendilerine ne zaman yeni bir ihtar gelse, onlar bunu, hep alaya alarak, kalpleri oyuna, eğlenceye dalarak dinlemişlerdir. O zalimler şöyle fısıldaştılar: Bu (Muhammed), sizin gibi bir beşer olmaktan başka nedir ki! Siz şimdi gözünüz göre göre büyüye mi kapılıyorsunuz?" (Enbiya Sûresi, 21/1-3)

Ebû Leheb örneği...

Üzerinde durulması gereken bir ayet:

"İnkâr edenler: 'Bu Kur'an'ı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın. Umulur ki onun sesini bastırır, galip gelirsiniz!' dediler." (Fussilet Sûresi, 41/26)